



**Festival Sanje** je gostil turško pisateljico Oyo Baydar, novinarka Branka Sobana in glasbenika Marka Hatlaka ter Mahesha Vinayakrama

# Zreti drug drugemu v oči

Med gosti **festivala Sanje** na gradu Dobrovo je bila v četrtek zvečer tudi Oyo Baydar, uveljavljena in nagrajevana turška pisateljica, borka za človekove pravice. Povedala je, zakaj po njeno svet drvi v vojne in sovraštva. Škoda, da je Brici niso slišali v večjem številu.

**DOBROVO** ▶ **Oya Baydar** je svoj prvenec podpisala pri enaindvajsetih letih, v šestdesetih letih minulega stoletja je kot diplomirana sociologinja književnost začasno zamenjala za raziskovalno delo. Ko se je pridružila učiteljskemu sindikatu in se včlanila v laburistično stranko, so jo aretirali. Poznejšo svobodo je okronala tako, da je glas ostrila kot kolumnistka. Po državnem udaru leta 1980 je bežala iz Turčije in do leta 1992 živela v izgnanstvu v več evropskih mestih in spet začela pisati. Odtlej je izdala zbirko kratkih zgodb in šest romanesknih del, tudi cenjeno, ki jo je na dvorišču gradu Dobrovo tudi prebiral. Živi v rodnem Istanbulu v Turčiji.

## Človek lahko doseže človeka

*“Dokler bodo na svetu obstajali oblast, nacionalizem in verski fanatizem, bodo*

*vojne trajale,”* je odgovorila na vprašanje, čemu vse to sovraštvo. Ali kdaj bolečina drugega vzbudi občutek sramu? *“Zelo. Tako zelo, da kar zbolim, če mislim na to. Ker teh bolečin ne morem odpraviti, se počutim odgovorno. Petdeset let se borim, da bi njihovo bolečino zmanjšala vsaj za drobec,”* je dejala turška pisateljica v pogovoru s **Tjašo Koprivec**, urednico **založbe Sanje**, kjer je pravkar izšel prevod romana *Izgubljena beseda*. Baydarjeva je prepričana, da človek lahko doseže človeka in da ljudje lahko razumemo drug drugega, a zato moramo zreti drug drugemu v oči. *“Vedela sem, kako zelo trpijo Kurdi, a tega nisem začutila, dokler jih nisem prijela za roko in se jim zazrla v oči,”* pove pisateljica, ki se aktivno zavzema za demokracijo v Turčiji in za dostojanstvo tamkajšnjih prebivalcev. Ob lanski nasilno zatrti vstaji ljudstva v parku Gezi

je v odprtem pismu premieru Erdoganu obsodila njegova dejanja kot kriminalna. *“Lahko pišem le, če slišim človekov krik, ki ga rojevajo bolečine,”* je svoj ustvarjalni proces opisala Oya.

## Pišem o stvareh, ki sem jih videl

Pogovor z novinarjem **Brankom Sobanom**, dolgoletnim dopisnikom iz Kaira in Moskve, se je zasukal bolj v pisateljske in novinarske vode. *“Velik privilegij je biti novinar, saj sem videl kraje, ki jih sicer ne bi,”* pravi Soban, ki je prepotoval celo Rusijo, Egipt, Bližnji in Srednji vzhod. *“In pišem lahko le o krajih in stvareh, ki sem jih videl.”* Ko je nanese beseda na zgodovino, katere sirote smo, je pripomnil, da

nas zgodovina pogosto pušča na cedilu. Še posebej na Bližnjem vzhodu, kjer je toliko zgoščene zgodovine, da je ne morejo prebaviti. Rezultat tega so Palestinci, ki postajajo sirote, Gaza, ki je največji zapor na svetu, podobno je s Kurdi. Intervjuje z mnogimi razmišljujočimi z vseh omenjenih območij je **založba Sanje** izdala v dveh knjigah, **Zločin brez kazni** (2013) in **Kazen brez zločina** (2014). Večer je v žlahtnih zvokih nadaljeval harmonikarski virtuoz **Marko Hatlak**, ki je peščico zbranih potisočih besedah o dostojanstvu z glasbo odpeljal do zadnjega človekovega zatočišča, njegovega lastnega srca. In ga sklenil indijski mojster karnatskega petja **Mahesh Vinayakram**.

**KLAVDIJA FIGELJ**

Nocoj bo **festival Sanje** v **Medani** sklenila **Svetlana Makarovič** s pesniško-glasbenim projektom *Lovec na ljudi*, pri katerem sodelujejo še pevka in harfistka **Zvezdana Novakovič**, igralka **Mirjana Šajinovič** ter pevka **Aphra Tesla**. Svetlana Makarovič se bo z izborom pesmi iz pesniške zbirke *Bo žrl, bo žrt* tako predstavlja v edinstveni zasedbi s trojico mladih umetnic: Zvezdana Novakovič bo ob spremljavi harfe, ki črpa iz starih slovanskih napevov, pela v bolgarski grleni vokalni tehniki, igralka Mirjana Šajinovič bo pela sevdah, pevsko kuliso pa bo svojsko nadgradila še pevka Aphra Tesla. Večer je posvečen izbrisanim.

Page: 10

Reach: 50000

Country: SLOVENIA

Size: 486 cm2

2 / 2



Turška pisateljica Oya Baydar (na sredi) s prevajalko Erno Pačnik Felek (levo) in Tjašo Koprivec



Virtuoz Marko Hatlak je navdušil tako z izvedbo kakor izborom, v katerem sta se denimo znašla tako John Cage kakor Iztok Mlakar